

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne. Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo. Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Štev. 36.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1925.

I II. Leto.

Pred kongresom socialistične delavske internacionale.

Te dni se snidejo v Marseillu zastopniki vseh v londonski soc. internacionali včlanjenih strank. Ni treba še posebej poudarjati važnost in pomen tega kongresa. Že dejstvo, da se bo kongres bavil v glavnem z vprašanjem vojne in miru, ilustrira dovolj zgovorno sedanjí čas in prilike in težke naloge kongresa.

Londonsko internacionalo je rodila dunajska internacionala. Vredno je omeniti, da je sporazumu med levičarsko neodvisno in desničarsko socialno demokratično stranko v Nemčiji, kateremu je nato sledilo mednarodno zedinjenje socialističnih strank, predhodil sporazum med levičarsko in desničarsko strujo v Jugoslaviji, ki sta stvorile Socialistično stranko Jugoslavije, katera je danes istotako članica londonske internacionala. Omenili smo to okolnost, ker dokazuje, da je naš številno sicer manjši pokret preživel svojo krizo in prehodil fazo razkroja in zopetnega zedinjenja mnogo preje nego drugod. Dejstvo, da se dosledno zedinjevalni akciji, ki so pokrenili koj po razcepu ustanovitelji nove Socialistične stranke Jugoslavije, sedaj približujemo še širšemu in popolnejšemu zedinjenju v sindikatih, vzbuja v nas prijetno nado, da bo temu kmalu sledilo vsesplošno zedinjenje tudi v mednarodnem sindikalnem pokretu, kar bo predstavljalo nedvomno eno največjih revolucionarnih pridobitev marksističnega proletarijata v povojnem času.

Svetovna vojna je izbruhnila ravno v onih usodnih dneh 1. 1914, ko se je imel vršiti na Dunaju veliki mednarodni socialistični kongres, ki je imel sklepati o skupnem nastopu socialističnih strank v slučaju vojne. Še danes se ne moremo otresti dojme, da bi bil ta kongres, ako bi ga ne bili vojni dogodki onemogočili, morda še pravočasno preprečil marsikateri kasnejši neljubi pojav v mednarodnem socialističnem gibanju.

Kakor je bil dunajski kongres namenjen vprašanju vojne in miru, tako je tudi še danes od kongresa v Marseillu odvisno, ali se bodo evropski vlastodržci še dolgo igrali z

življenjem in svobodo narodov, z bodočnostjo Evrope.

Razmere v Evropi so še danes v marsičem podobne razmeram 1. 1914, ko se je začelo z bajoneti in kanoni reševati mednarodne spore. Grozna svetovna vojna je rodila še groznejše rezultate. Ojačila je imperijalizem. Na mesto brutalnega pruskega junckerstva smo dobili pohlepni imperijalizem zmagovalcev. Ta imperijalizem rešuje že šesto leto mednarodne spore, in ker jih rešuje imperijalistično, onemogočava konsolidacijo mednarodnih prilik, pretvarja dobo takozvanega miru, le v neznosni provizorijum v premirje, kateremu more vsak čas slediti morda mednarodna konflagracija z vsemi svojimi še hujšimi posledicami.

Ni več nobenega dvoma, da mora le socialistični proletarijat rešiti svet pred novo vojno, pred novimi še večjimi nesrečami.

Naloga marzelskega kongresa bo, da zedini socialistične stranke na skupni akcijski platformi za slučaj novih mednarodnih zapletljev, to bo pa mogoče le, ako se vse socialistične stranke postavijo jasno na stališče internacionalizma, ako osvojijo iskreno socijalistično idejo ter postavijo nad vse drugo interes proletarijata, načelo solidarnosti, sprave in miru. To mora biti odločna volja nemškega proletarijata, in še bolj odločna volja francoskih sodrugov. Sedanja politika Painleveja se v malem razlikuje od politike Clemenceauja, taki vladi in taki politiki morajo francoski sodrugi odreči absolutno vsako direktno ali indirektno podporo, če nočejo priti v oni usodni položaj, v katerega so prišli 1. 1914. in kasneje nemški socialni demokrati.

Nujni pogoj za uspešno delovanje internacionala je čim tesnejša zveza med vsemi včlanjenimi strankami, takojšnja, popolna izločitev frakcij, ki ne sledijo iskreno direktivam internacionala, kakor je to n. pr. slučaj bolgarske takozvane socialistične stranke. Zlasti je pa potrebna najtesnejša zveza med francoskimi in nemškimi sodrugi, kot prvi korak k zblizanju obeh narodov, zlasti pa tudi zato, da se prepreči namera angle-

škega imperijalizma, da se pretvori Nemčijo, ki je prišla nemalo po krivdi nemških sodrugov, v sedanjo desničarsko reakcionarno smer, v predstražo kapitalističnega bloka proti Rusiji.

V pogledu moskovske internacionala bo treba povedati brez prikrievanja vse, kar nas od taktike in metode te internacionala odločno loči, bo treba pa tudi ravno tako odločno povedati, da branimo tekovine ruske revolucije in da ne bomo dopustili, da mednarodna reakcija pogazi ljudsko Rusijo. Marsikaj nas loči od metod ruske internacionala in poteklo bo morda še nekaj časa, preden se bomo mogli popolnoma razumeti in sporazumeti, vendar bo treba, da tudi od svoje strani priznamo, da je ruska revolucija skušala uresničiti marsikaj in kar so naši socialistični teoretikarji že mnogo prej razvijali in zagovarjali. Če so resno vzeli teze in navodila o prevzemanju oblasti od strani proletarijata tako, kakor sta pisala Marks in Kautskij, jim ne moremo šteti v zlo. Razhajamo se lahko le v pogledu tolmačenja teh navodil in doktrin ter v metodah. Gotovo je pa, da ne bo mogoče zmagovati, če se ves delavski pokret ne zedini v pogledu uveljavljanja in

obrambe delavskih zahtev, zlasti pa v pogledu akcije proti vojni in reakciji, za končno, popolno zmago proletarijata.

Težke so naloge našega letošnjega mednarodnega kongresa. Upamo, da niso bile dragocene izkušnje zadnjih deset let zaman, upamo, da bo delavsko gibanje krenilo končno na pot zedinjenja in akcije.

S to željo pozdravljamo marzelski kongres. Živela socialistična internacionala.

Rudolf Golob

Jugoslovanski delegat na kongresu socialistične delavske internacionala s. dr. Živko Topalovič se bo vračal iz Marseille preko Ljubljane v Beograd.

Obljubil nam je, da je pripravljen ostati v Ljubljani za en dan in predavati o poteku in sklepih socialističnega svetovnega kongresa v Marseillu.

Sodrušom bomo pravočasno sporočili, kdaj se bo to predavanje vršilo, ki bo vsekakor zelo zanimivo in poučno. Vstopnice za predavanje se bodo dobile v tajništvu naše stranke na Vidovdanski cesti in pri zaupnikih.

Strokovno ujedinenje.

Akeijski odbor za izvedbo ujedinenja delavskih strokovnih organizacij je imel dne 13. avgusta svojo tretjo in četrto sejo. Zedinil se je glede tehnike dela na kongresu ujedinenja in določil sledeči dnevni red za kongres:

1. Ujedinenje strokovnih organizacij:
 - a) Splošni gospodarski položaj, ekonomski, socialni in politični položaj delavskega razreda in potreba ujedinenja;
 - b) Mednarodne zveze ujedinenega delavskega strokovnega pokreta;
 - c) Razmerje strokovnega delavskega pokreta do politike in političnih strank;
 - č) Statut centralne strokovne instance.
2. Volitev uprave.
3. Tarifna in stavkovna politika.

4. Gospodarska in socialna politika in zakonska zaščita delavcev.
5. Izvedba ujedinenja po strokovnih zvezah.

V vseh teh točkah dnevnega reda je dosežen načelen sporazum, na sledečih sejah pa se izdelajo k posameznim točkam podrobnosti.

Akeijski odbor se je zedinil, da se ima vršiti kongres ujedinenja 26., 27., in 28. septembra t. l.

Predsednik:

Luka Pavičević, l. r.

Tajnik:

Dragotin Bukvič, l. r.

Člani odbora:

Viljem Haramina, l. r., Janko Petakovič, l. r., Bogoslav K. Jošt, l. r., Stojan Stankovič l. r., Bogdan Krekić, l. r.

LISTEK.

Stockholmska spomenica.

Ta načela pri porazdelitvi narodnosti morajo biti tudi merodajna za položaj mest Gorica, Trst, Milje, Koper, Piran obdanih od slovenskega prebivalstva, Poreč, Rovinj, Pulj od hrvaškega.

Tako tvorijo etnografske grupe 1. Čehoslovakov, 2. Alpinskih Nemcev, 3. Madjarov, 4. Rumunov in 5. Jugoslovanov eno gospodarsko in prometno enoto odločilnega pomena za ravnotežje in mir Evrope. Razmerje teh posameznih grup med seboj, ki štejejo 10—12 milijonov prebivalstva, je najboljšo raznorodno skupljanje Nemcev, Slovanov, Rumunov in Madjarov daje še daljšo garancijo za narodnostno državo, vrinjeno med velikimi državami Nemčije, Ruske in Italije. Adrijsko-Podunavska-Balkanska država predstavlja torej gospodarsko in prometno enoto, pravi ideal.

S tem pa, da si je politika Nemčije Avstrijo gospodarski podvrgla, s tem, da je moč Ogrske vedno pospeševala in rinila naprej, pa je

ravno Nemčija preprečila pravilno tvoritev Adrijsko-Podunavske - Balkanske države. Zahteve Nemčije po Trstu od Bismarka sem, kot južni nemški trgovski emporij, so znane. Da se more Avstrija s svojo skoraj polovico nemškega prebivalstva etnografsko in po svoji legi geografsko priključiti Nemčiji, je jasno začrtano. Razpad Avstro-Ogrske države na dve polovici kot nemški del Sudetskih, Alpskih in Adrijskih dežela in Ogrske kot Podunavsko-Adrijske države, je po političnem razvoju, kakor ga Nemčija od 1. 1888. pospešuje gotov rezultat ciljnega nacionalno-imperijalističnega stremljenja Nemčije kot svetovne sile. Svetovna vojna je torej le predigra tega novega grupiranja Srednje Evrope kot predpogoj svetovne sile Berlin-Bagdad. Usmerjenje nemške mohamedanske orientse politike od 1. 1890. naprej jasno razsvetljuje to stremljenje. Mogočnost in izvedljivost tega velikega cilja pa je dana edinole z razrušitvijo Avstro-Ogrske.

Avstro-Ogrska politika po drugi strani je bila skoraj izključno v

rokah Madjarov. Od 1. 1870. naprej je stala Avstro-Ogrska diplomacija zdržema pod vodstvom madjarskih in poljskih aristokratov, le-ti so pod vplivom Rusiji sovražne vzgoje, oni pa v oklepu ideje velike madjarske države, neodvisne od Avstrije. Državniki Ogrske so si bili jasno svesti, da se madjarska država na znotraj da vzdržati le z brezobzirnim zatiranjem nemadjarskih narodnosti, na zunaj pa po politiki, katera vodi do polne odcepitve od Avstrije in do vodstva Donavsko-Balkanske države. Velika Nemčija kot industrijska, in Ogrska kot agrarna država se med seboj vzajemno spopolnjujeta. V nerazumljivem zaslepljenju se diplomacija Anglije in Francije na konferenci 1. 1878. in odtlej skozi dve stoletji ni brigala za dogodke med Ogrsko in Avstrijo, ki so celo Evropo zrevolucijonirali. Rusija se je 1. 1878. ne le potisnila nazaj, marveč se je odpravil nje interes na notranjem razvoju Avstro-Ogrske kot panslavizem in panrusizem, čeravno je bilo oboje v Avstro-Ogrski prazna pošast ali pa se je kazalo kot površna reakcija proti nesmi-

selnemu potiskanju slovanskih narodnosti po Nemcih in Madjarih.

Svetovna vojna je šele Evropi pokazala dovoljno, kam je Nemčija že desetletja jadrjala, kakor je tudi dokazala, da v Avstriji ni bilo nikdar panruske struje, marveč so se nasprotno smatrali Slovani in Rumuni Avstro-Ogrske prav instinktivno kot vzdrževalci Adrijsko-Donavske - Balkanske nacionalitetne države zoper Nemce in Madjare. Le vsled popolnega premamljenja avstro-ogrške politika po nemški-poljski-madjarski diplomaciji, se je uspelo, da sta Avstrija in Ogrska postali notranje trzišče Nemčije in nje predtrdnjava. To zmotanje Avstro-Ogrske z Nemčijo po ciljni politiki nemških državnikov pa je bližnji vojni vzrok in je le dalo edino mogočnost vojne. Nemčija nikakor ni mogla s svojo vojsko nastopiti sama proti Rusiji in Francoski, ako ni bila krita po Avstriji in Italiji. V tem leži tudi rešitev vprašanja krivde na sebi: ciljna priprava Nemčije in Ogrske za svetovno vojno v dosego svetovne sile.

(Dalje prih.)

rih pišete pocukrane notice o ljubezni do domovine itd.

Sploh pa nismo nikoli rekli, da smo prekopirali skautski program in, da se ravnamo po njem. Mi imamo svoj samonikel program, ki je predvsem prilagoden potrebam delavskega stanu.

Res je, da gojimo zlasti v mladinskih odsekih smisel za naravo po vzoru „Priatelj prirode“, ali če hočete skautov, ni pa s tem rečeno, da moramo prevzeti še tiste indijanske prismođarije, ki so v stanju od-

vzeti človeku pošteno človeško ime in ga nadomestiti s „sivim volkom“!

Ce je ta polemika nekoliko ostra, potem se zavedajte, da ste jo sami izzvali. V prihodnjic pa pridenite vašim skautskim zakonom še naš stari slovenski rek:

Govoriti je srebro — molčati je zlato!

Kritika rdečega volka pa nima niti glave niti nog, zato nanjo sploh ne odgovarjamo.

Predsednik UDR.

Klerikalno - blokaško gospodarstvo na mariborskem magistratu.

Da bo širša javnost imela pojma, kako se občinsko imetje lahko miselnostno, nepremišljeno in brezvestno ven meče, naj navedem en primer, ki obenem karakterizira socialen čut „krščanskih“ in narodnih „socialistov“ v našem občinskem svetu. Upam, da mi tega ne bo zameril gospod občinski svetnik profesor iz demokratske klopi, ki bi sicer zelo rad razne blokaške sklepe proklinjal, pa jih mora blagoslovljati, ker — namen posvečuje sredstva. Kot se je že poročalo, je blokaška gospoda zahtevala povodom sklepanja tekočega proračuna, da se postavka 21.000 dinarjev, namenjena za razne podpore zviša na 45.000 Din, češ, da ne bo občinski svet v zadregi, ko pridejo razna društva s prošnjami za podpore. Ko pa je bil proračun enkrat pod streho, je referent fin. gospodarskega odseka dr. Jerovšek (SLS), na moje ne malo začudenje, predlagal, da se iz gorenjega naslova naj ne dovoli nobenih podpor, ampak naj se vse že do tedaj vložene prošnje a limine odkloni, a denar se naj porabi za nujne občinske potrebe, češ, moramo varčevati. Jaz sem takrat dobro vedel, kam pes taco moli, toda napravil sem se kot bi rekel Nemec: die gute Mine zum bösen Spiel! Med vloženi prošnji mi za podporo ali subvencijo se je nahajala prošnja Delavskega izobraževalnega društva „Svoboda“. Zato je naš rimski dohtar hotel „Svobodi“ vrat zaviti, da ne bi dobila podpore, tega pa ni drugače znal kot tako, da se za enkrat zavrne vse prošilce, potem pa se ostale pri zadnjih vratih nazaj pokliče, a „Svoboda“ pa se izključi. Obenem pa se po jezuitsko oči zavine in reče: zakaj pa ni „Svoboda“ zopet vložila prošnje. Toda, kar je mislil g. Jerovšek, to je vedel tudi Bahun, čeprav ni v črne šole hodil! In glej zlomka. Čez tri mesece pride isti g. božji namestnik in finančni referent, pa vam predloži občinskemu svetu 16 prošenj raznih športnih, zabavnih in po neumnemvalnih društev na mizo ter priporoča, da se jim naj dovoli 50 tisoč Din. Med temi prošilci je bilo — bodi resnici na ljubo povedano, eno in edino društvo, ki je brezdvomno potrebno ter gotovo upravičeno do najvišje podpore: to so vojni invalidi, reveži, ki se bore z boleznijo, ki so si jo nakopali za „domovino“ in z gladom. Saj dobi neki 100% invalid reci in piši: 100 Din na mesec. Toda čujte in strmite vi vsi patentirani patrijoti, vi nacionalisti ter povečevalci „svetih“ vojn, kaj in koliko je vodstvo nacionalnega bloka predlagalo za invalide: celih 300 Din. Zato pa bi naj

dobila sledeča društva in sicer sedem klerikalnih sledeče svote:

1. Krščanska ženska zveza v Mariboru 500 Din. 2. Ljudski oder v Mariboru 200 Din. 3. Katoliška omladina v Mariboru 1000 Din. 4. Katoliško prosvetno (?) v Mariboru 200 Din. 5. Stalno prosvetno društvo v Mariboru 250 Din. 6. Katoliško pomočniško društvo 200 Din. 7. Prosvetna zveza v Mariboru 15.000 Din.

Za kompenzacijo bi naj dobila razna „narodna“ oziroma cibambulska društva sledeče subvencije:

8. Mariborsko slov. žensko društvo 1000 Din. 9. Malgajeva čitalnica v Guštajnu 300 Din. 10. Društvo „Jadrani“ 1000 Din. 11. Konjerejsko društvo (!) 250 Din. 12. Dirkalsko društvo (!) 250 Din. 13. Jug. Čehsl. liga v Mariboru 1000 Din. 14. Glasbeno društvo „Drava“ 4000 Din. 15. „Bratstvo“ narodnih socialcev 10 tisoč Din. 16. Vojni invalidi 300 Din.

Da sem proti takemu razmetavanju nastopil z vso energijo v občinski seji, je iz navedenega razumljivo, da si nisem čul poročevalca, da bi bil svote po 10.000 in 15.000 vobče imenoval. Gospodje se namreč vseeno še čutijo nekoliko odgovorne. Predlagal sem torej, da se dovoli invalidom namesto 300, 4000 Din, a vse ostale prošnje se odkloni in se z ostankom zboljša hrano mestnim ubožcem, ki je itak pod vsako kritiko. In glej čudež se je dogodil: moj predlog je dobil večino, ker je bilo vendar nekoliko obč. svetovalcev nižjega stanu, ki so se strinjali z menoj, če tudi so sicer drugega političnega naziranja kot jaz. Od društva vojnih invalidov sem zato prejel laiskavo zahvalo ter priznanje, ki pa ne pripada samo meni, ampak vsem onim, ki so moj predlog smatrali za pošten in pravičen.

Kar se tiče svote 15.000 Din za „Slovansko čitalnico“, je ista itak v proračunu in ne pride v poštev.

Tako torej zgleda tista socialna politika v naši občini. Ona je jasen izraz iste politike, ki jo uganjajo enakim ljudje tudi v državi. Društvom za odgojo konj in pa dirkačem, ki jim načelujejo razni milijonarji in velekapitalisti ala baron Rozmanit, se da več kot ubogim družinam za odgojo otrok! Proti taki politiki se bomo mi socialisti vedno borili, ker je krivična in če imajo mariborski blokaši v občinskem svetu večino, tedaj se zavedamo, da so si to večino pridobili z goljufovo agitacijo, oziroma krivičnim volilnim redom. Trdno se zavedam, da bi imeli socialisti ogromno večino, ko ne bi apelirali na volilce za posamezne sklepe kot je gornji. Andrej Bahun, obč. svetnik.

Politične vesti.

Kongres francoske socialistične stranke.

Po važnih parlamentarnih dogodkih na Francoskem se je sestal 15. avgusta kongres francoske socialistične stranke. Na kongresu so številno zastopane socialistične stranke Nemčije, Švice, Švedske, Španije, Italije, Angleške, Amerike, Sovjetske Rusije, Češkoslovaške in Poljske. Kongres je najprej obravnaval slučaj socialističnega poslanca Varenna. Omenjeni poslanec je bil namreč imenovan za generalnega guvernerja Instochana. Predlog, ki je bil sprejet za ta slu-

čaj, smatra, da je mandat socialistično je Varenne sam izključil iz stranke. Zelo obširna je bila debata o strankini taktiki v parlamentu. Odločno je bilo odklonjeno sodelovanje s sedanjo vlado. Glede Maroške vojne je kongres zastopal stališče pokojnega Jaurés-a, da socialisti ne morejo prevzeti odgovornosti za katerokoli kolonialno politiko, posebno pa to, ki jo vodi sedanja francoska vlada. Kongres stičnega poslanca z mestom generalnega guvernerja francoske kolonije nezdružljiv in vzame na znanje sklep stranke zveze departementa Puy de Dôme, po katerem

je nadalje obsodil delovanje komunistov, ki hujskajo kolonialne narode in izrabljajo njih nacionalizem.

Rusko državno posojilo.

Ruska Sovjetska vlada je ratificirala zakon o emisiji posojila za kritje potreb pri obnovi narodnega gospodarstva. Posojilo, ki je znašalo 300 milijonov rubljev, se bo razdelilo na štiri skupine po 75 milijonov rubljev. Vsaka skupina obsega 150 serij po 500 tisoč rubljev, ki sestoji iz obligacij po 10 tisoč rubljev in se obrestuje po 10%. Obligacije so tako visoke radi tega, ker jih bodo pokupile organizacije in državni obrati.

Spori med monarhističnimi zvezami v Nemčiji.

Kakor znano obstoje v Nemčiji tri velika nacionalistična združenja. 1. Narodno socialistična ljudska zveza »Frontbau«, ki smatra za svojega voditelja generala Ludendorfa. 2. Nemško-nacionalne ljudske organizacije so združene v »Združenih domovinskih zvezah«. Njih vodja je znani kaltski general grof Ruetiger v. Goltz. V teh dveh zvezah je združen ves element, ki se bori proti republikanski ustavi Nemčije in ki stremi za njevo vojaško diktaturo. Tretjo skupino tvorita takozvana »Jungdeutsche Orden“ in »Stahlhelm“. Število članov teh dveh združenj cenijo na 1 milijon in jih je smatrati za jedro rdeče-bele reakcije. Po večini ju tvorijo disciplinirani volilci nemško-nacionalne stranke. Med obema je vladalo že delj časa sovražno razpoloženje, ki se je v zadnjem času razvilo v hud medsebojni boj, ki je posledica razočaranih volilcev nad politiko nemške nacionalne stranke. Ob zvezi sta se začeli javno napadati in je brez dvoma, da bo imelo to medsebojno trenje zelo slabe posledice za nemške monarhiste.

Gospodarska obnova Meksike.

Socialistični predsednik republike Meksiko Calles je napovedal splošno reorganizacijo meksikanskega gospodarstva. V proračunu za bodoče leto je predvidena reorganizacija železnic, ki bo prihranila 10 milijonov pesov. Znižani bodo tudi na splošno vsi železniški tarifi. Na drugi strani bodo dani na razpolago kmetijstvu veliki krediti, ki naj služijo za izboljšanje meksikanskega poljedelstva, s čemer name-rava Meksika doseči pocenitev najvažnejših življenskih potrebščin. Vlada bo nadalje nabavila 10.000 modernih plugov, ki jih bo dala na razpolago poljedelcem.

Kongres internacionale svobodomiselcev

se je vršil od 15. do 18. t. m. v Parizu. Na kongres je odposlalo svoje zastopnike 18 narodov.

Nettunske pogodbe.

Dolgotrajna pogajanja med Italijo in Jugoslavijo so rodile takozvane „Nettunske pogodbe“, ki urejajo razne medsebojne trgovske, civilne in pravne odnošaje med obema državama. Naša javnost se je po svoji stari navadi oglasila k stvari šele „nost festum“. Pravijo, da se je celo minister trgovine začel delati važnega okolu te reči in žugal z demisijo. No, pa je prišel naš minister zunanjih zadev, dr. Ninčič, in je povedal novinarjem, da tisti, ki povorijo in pišejo o teh pogodbah, ne poznajo stvari, so analfabeti, itd. Tako sodi najbrže o vseh tistih, ki so se k stvari oglasili. Kdo so vsi ti ljudje in v kakšnem razmerju do vlade, ne smemo povedati z ozirom na novi tiskovni zakon. Za take reči pa nočemo v keho. Jok!

Omenili smo te pogodbe, ker smo kakor znano, kar se tiče Italije, ves čas vsaj diplomatično zmagoviti. Tako je bilo po odstopu Reke, tako je danes. Zmagali smo „kompromisnim“ potom in kdor drugače misli, nič ne ve. Amen.

Orlando je odložil mandat.

Bivši italijanski liberalni ministriški predsednik Orlando, je odložil svoj poslanski mandat, ker meni, da ni pod fašistovsko vlado prostora v italijanski politični javnosti. Vzel je popotno palico v roke in se preselil v Francijo. Njegov korak bo rodil gotovo precejšnje politične posledice, ker ni izključeno, da bo prej ali slej tudi vsa ostala opozicija odložila svoje mandate, čemur bi morale v kratkem slediti nove državnozbornske volitve. Italijanski fašizem ostaja bolj in bolj osamljen in težko mu bo trajno se upirati javnemu mnenju, ki zahteva normalizacijo notranjih razmer, kar pomeni toliko, kakor odstop fašistovske vlade. Nove volitve, če bi se vršile v popolni svobodi, bi pokazale, da je fašizem v manjšini. Kako se bo Mussolini sedaj pomagal, bodo pokazali bližnji dogodki.

Trgovska pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo.

Trgovska pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo je skoro že dogotovljena in bi bila najbrže že pri kraju, da se niso naši „gospodarski krogi“ v zadnjem trenutku oglasili z zahtevami, ki močno diše po krivični zaščiti carini in po protekciji, katere so se tako lepo navadili. Naši industrijalci razumejo konkurenco tako,

Mama — mama,

glej to je pravo „GAZELA“-milo, ki se tako krasno peni, da snažno in belo perilo ter prihrani trud in delo.

GAZELA MILO

da smejo oni prodajati svoje produkte po poljubni ceni, če se pa more isto blago dobiti od zunaj po nižji ceni, pa zahtevajo, da naj vlada z visokimi carinami obremeni to blago, da ne more konkurirati. In ker vlada ne ve, da so v tej državi tudi konzumenti potrebni carine, pa pomaga raje našim industrijalcem in špekulantom, kakor pa pošteni trgovski tekmi, ki bi bila konzumentom v veliko korist. Pravijo, da se tako podpira domačo industrijo, mi pa pravimo, da se tako v marsikaterem slučaju podpira le domače špekulantstvo.

Proslava šeste obletnice nemške ustave.

V Nemčiji so se vršile velike manifestacije Državne (Republikanske) zastave ob priliki 6. obletnice sprejema nemške republikanske ustave. Sodelovale so tudi nemške strokovne organizacije. V Nemčiji se je vršilo nad 3800 zborovanj. V Treptonu (Berlin) je zborovalo za republiko 700.000 ljudi.

Tedenske vesti.

O nedeljski prireditvi v Mariboru je napisal „Slovenec“ komentar, iz katerega se na prvi pogled vidi — od zavisti skremžen obraz slovenskega jezuitizma. Mariborska prireditve je bila lep dokaz ustajajoče sile mariborskega proletarijata, ki bi se bila spremenila v mogočno manifestacijo, če bi vremenske prilike in pa odklonitev polovične vožnje ne zabranila prihod zunanjih gostov. Pozabil je zabeležiti klerikalni šmok, da ni „živa slika zatona slovenske socialne demokracije“, kakor je pisal — če nastopijo samo iz enega mesta, kar štirje pevski zbori, številni telovadci, velik tamburaški zbor, lepa četa rediteljev UDR itd. in če zasedejo člani organizacij iz enega samega mesta veliko Götzovo dvorano in če gre v sprevodu ne 688 udeležencev — kakor se tolaži Kristusov vojščak — temveč preko 3 tisoč organiziranih ljudi. Sicer nam je pa prav, da piše „Slovenec“ v tem tonu. Če je še kdo v naših vrstah, da se še ne zaveda, da je klerikalizem najopasnejši sovražnik vsakega napredka, ker ne zaslužuje le teles, temveč zašije tudi duše ljudi v svoje ušive vreče. Tistim, ki tega še niso uvideli, bodo taki komentarji odprli oči.

Gradnja zadružne vrtne kolonije v Ljubljani na Tržaški cesti. Preteklo nedeljo 9. t. m. se je vršila pod okriljem zadruge „Stan in dom“ slavnostno polaganje ogegnega kamna novi vrtne delavski koloniji, ka-

Neizbežna stavka ameriških rudarjev,

Po naziranju Coolidgea je stavka ameriških rudarjev, o kateri smo poročali v zadnji številki neizbežna in more konflikt med rudarji in rudarskimi podjetji voditi le v stavko. Vendar bo po njegovem mnenju stavka kratka in bodo imela rudarska podjetja ponovno priliko, da bodo ponudili roko sprave. Računa z obojestranskimi koncesijami tako delodajalcev, kakor tudi delojemalcev.

Pogajanja za kolektivno pogodbo kovinarjev v Varšavi.

Na iniciativo poljske vlade so se vršila med delodajalci in zastopniki kovinarskega delavstva v Varšavi posvetovanja, pri katerih je bilo sklenjeno sestaviti kolektivno pogodbo. Odpovedana je bila generalna stavka v Varšavi, ki je bila napovedana za 10. avgusta. Preložen je bila le za toliko časa, dokler trajajo pogajanja.

po celi državi. Ta akcija je zdramila iz spanja tudi dr. Gosarja, ki je stavil potem v parlamentu res predlog proti tem davkom — čeprav ga je naknadno zopet — umaknil. Vse to ga pa seveda ne ovira, da bi danes ne razglašal, da je vse, kar je zboljšane njegova zasluga. Klerikalci imajo pač — klerikalno moralo.

Hrastniški pralni prašek tako brzo pere, da gospodinja hvali ga čez vse mere.

DOPISI.

Studenci pri Mariboru. Dne 6. avgusta se je vršila 10. redna občinska seja. Seja se je vršila izvanredno mirno, se pač vidi, da je bil odsoten tisti nesitni g. Bende, ki je sedaj na orožnih vajah. Na dnevnem redu, ki je bil zelo obširen so bile važne stvari kakor elektrifikacija občine itd. Med drugimi se je obravnavala tudi dopis tukajšnjih kapucinov, ki priporočajo, oziroma zahtevajo, naj bi občina vplivala, da bi postala samostojna fara. V svojem dopisu navajajo celo vrsto ugodnosti, ki bi jih imela občina od tega. Seveda pa pri tem pozabijo na stroške, ki so s tem v zvezi. Že tri leta zahtevajo, da bi se popravila cerkev, ki je podružnica fare sv. Magdalene v Mariboru, na občinske stroške. Seveda so socialisti proti temu. Kot prvi se je javil k besedi občinski svetnik sodrug Leskošek, ki je v imenu soc. kluba izjavil, da bo njegov klub glasoval proti, ker smatra lastno faro kot krajevno nepotrebno. Imamo tudi sigurne dokaze v rokah, da ima imenovana cerkev velikansko premoženje in lahko napravi popravila na lastne stroške. Tukajšnji klerikalci so že pred vojno zbrali za to popravilo lepo vsoto K 72.000 ali v svoji gorečnosti za vojno, dali celo svoto za vojno posojilo.

Socialisti v občinskem svetu se bavimo z drugimi važnejšimi vprašanji, posebno z zgradbo stanovanjske hiše, ki naj omili stanovanjsko mizerijo. Tudi elektrifikacija občine je važna zadeva, ki se mora rešiti v najkrajšem času. Vsled tako važnih vprašanj se nimamo čas baviti z vprašanjem lastne fare. Samoumevno so odborniki klerikalne stranke v narodnem bloku zahtevajo po lastni fari prav toplo priporočali, ali na predlog socialističnega kluba je bila zadeva vseeno odklonjena. Tudi prošnja tukajšnjega katoliškega izobraževalnega društva za denarno podporo je bila odklonjena na predlog komunističnega odbornika Supana. Pri 5. točki dnevnega reda prečita župan s. Kaloh raznovrstne

dopise mestne občine mariborske v zadevi gradbe električne napeljave. Na predlog s. Pregla se sklene, da se zastopniki občine Studenci udeležijo komisije, ki jo sklicuje mestna občina mariborska za 17. avgusta. Po tej komisiji naj se skliče izredna občinska seja. Nadalje se sklene na predlog s. Leskovška, naj krajni šolski svet predloži občini svoj proračun za šolske potrebščine za leto 1926., tako da bo tudi občinski svet lahko pričel pravočasno z občinskim proračunom. V tajni seji se je ugodno rešilo več prošenj razen ene za domovinsko pravico. Pri zadnji točki dnevnega reda je kritiziral s. Leskošek ponočno razgrajanje, ki je vedno huje in je vsled tega nujno potrebno, da občina ukrene, da se to odpravi in da pridejo razgrajajući do zaslužene kazni.

Razno.

Zračna zveza Egipt-Indija

bo največji zračni prometni projekt sedanjega časa, ki ga mislijo v kratkem času uresničiti. Proga je dolga 2450 milj. Pot iz Londona v Indijo bo s tem skrajšana za 6 dni.

Angleška in Češkoslovaška železna industrija.

Železoindustrijska podjetja so dobila iz Angleške velika naročila. Posebno se zanima Angleška za Češkoslovaško palično železo in češkoslovaško palično jeklo. Poudvojil se je izvoz češkoslovaške železne žice. Angleški odjem češkoslovaških železnih cevi in valjev se je povišal za 150%. Odjem verig se od lanskega leta ni spremenil.

Oljna produkcija v Vzhodni Galiciji.

V mesecu maju tega leta je znašala povprečna produkcija olja v Vzhodno-galicijjskih virih mašte 227 eisterin (t. j. za 7% več nego v aprilu t. l.). V funkciji je bilo 2313 vrtilk, torej 13 več nego v aprilu t. l. Število zaposlenih delavcev znaša 10.020.

Število angleškega rudarskega delavstva.

Po poročilih angleške vlade je bilo zaposlenih v angleški rudarski industriji l. 1924. 1.230.600 mož, do čim jih je bilo leta 1923. 1.203.300. Produkcija enega delavca je znašala l. 1923. 20.32, v letu 1923 10.83, v letu 1924 pa 17.69 ton.

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: France Svetek. Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

„SARDINA“ d. d. za konserviranje morske ribe

Split.

TVORNICE: Komiža, Velaluka, Trpanj, Makarska i Postire.

Sardine, skuše, fileti, pasta, tunjevina. — Garantirana čista in najbolja olivna olja.

Glavno zastopstvo za Slovenijo: R. Bunc in drug, LJUBLJANA - CELJE.

Kar ne veš vprašaj

Univerzalni informativni Biro

„ARGUS“
Knez Mihailova ulica 35
Telefon 6-25.
BEOGRAD
(Pasaž Akademije Nauka.)

Obvestilo!

Cenjeno občinstvo vljudo obveščam, da sem z 1. avgustom prevzel 14 let obstoječo urarsko obrt v Florjanski ulici št. 31. (preje Korošec).

Izvrševal bodem vsa urarska dela natančno, točno in solidno po nizkih cenah.

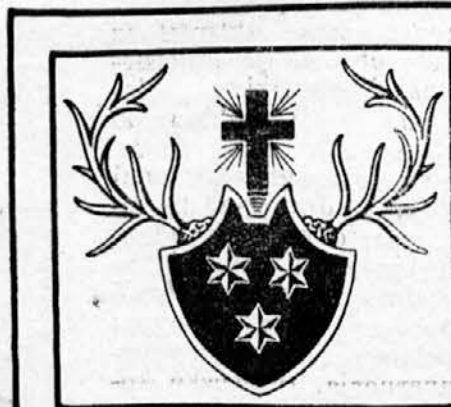
V zalogi imam raznovrstne ure, verižice, uhaue itd. Prosim cenj. zaupanja.

Dušan Marinko
URAR.

Celjska milarna d. z o. z. v Celju

dobavlja v kakovosti nedosegljivo

pralno in terpentinsko milo znamke

Hubertus
milo
Celje

„Zora“ sveče,
„Zora“ pralni prašek,
„Zora“ nočne lučice dobiva se v vseh trgovinah konzumnega društva.

Kupujte

VINOCET-KIS

Dobite ga v vseh prodajalnah Konzumnega društva za Slovenijo.

A. & E. SKABERNE

manufakturna - veletrgovina

Na debelo! Ljubljana. Na drobno!